

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru maramureș pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru strălinate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rându cu litere garmond

Să predicăm!

I.

Gravă, ca un *memento* al marelui responsabilități, adânc vibratoare ca înșuși *vocea conștiinței* — a acelei conștiințe, care a dictat marelui Ap. Pavel exclamarea: „Vai mie, de nu voi predică Evanghelia” (Corinth. I c. 9 s. 16) — trebuie să ne răsună nouă preoților cuvântul: *Să predicăm!*

Mai a'les că, des și stăruitor ni-se adresază astăzi cuvintele acestea. — Nu se predică în bisericile noastre — se constată prin adunări! Stă pustiul și colbit amvonul românesc — scriu revistele noastre! De aci apoi neștiința și nepriceperea, miseria și sărăcia, tot răul moral și material, în care înnoată poporul nostru! Să predice deci preoții nostri! Cu vreme și fără de vreme — cum le este scris să predice! Să învețe și lumineze poporul, în mijlocul căruia sunt puși, — căci asta le este chemarea, asta le este misiunea sfântă pe acest pământ!

Ca simptomatice și paradoxe chiar am ținut din partea mea totdeauna aceste îndemnuri-provocări, făcute la adresa preoției noastre!

Cum? Așa departe am ajuns, că turma vine să treacă pe păstorii, ca să-l ceară, să-l îndemne, să-l scuze a-și împlini datoria de păstorie?

Da! Ce ar zice oare preoții nostri, când ar ceti și auzi rostindu-se în lumea mare, bunăoră fraze ca acestea: E datorința necondiționată a pedagogului de a instrui și cultiva elevi — ear' nu a sta mut, la catedra lui! Se impune medicului a cerceta bolnavii și a le prescrie leacuri și dietă, — ear' nu a privi nepăsător la suferințele lor! Se cere de la tehnic să măsore și calculeze, — ear' nu să neglige din comoditate meseria, etc. etc.!!

Nu ar condamna toți într'un glas pe numiții profesioniști, ca pe niște uitați de sine și de chemarea lor, și ca pe unii cari frustrăză numai și desconsideră încrederea publicului, care silit se simte

a-i face atenți și a-i soma la împlinirea misiunii lor?

Ei bine! Asumeze-și deocamdată preoția noastră — nu și esceptiile — o astfel de condamnare sie-și și înțeleagă că: planază și va plana necontenit o atare osândă asupra-i — până atunci, până când în scris și cu vorba ni-se vor adresa tot mereu cuvintele: *Să predicăm!*

Cu necesitatea înșuși a prediceii, în bisericile noastre, mai pe larg nu mă ocup de astă dată. În destul se explică aceea chiar și numai prin faptul accentuat al deselor îndemnuri la adresa preoției de a predică, îndemnuri înțelepte de constatarea cuprinsă în cuvintele de mai sus, unde s'a zis că tot răul moral și material, în care înnoată azi poporul nostru român, se cauzează în prima linie din lipsa prediceii, în bisericile noastre! Ear' din punct de vedere pur religios, ca bază de altcum la înțelega manifestare de viață a poporului nostru — în mod figurat spun numai atât, că pentru credință, ca floare a sentimentelor omenști, sôrele dător și susținător de viață este numai predica, și dacă totuși există credință și în lipsă de predica, aceea trebuie să știm, că e pașă și fragilă, cum sunt și florile crescute în umbră! Zice ap. Pavel: „Cum vor crede de nu vor auzi și cum vor auzi de nu li-se va predică?” (Rom. c. 10 s. 14).

Tot așa nu voi comenta aci în mod mai amănunțit nici datorința preoților de a predică, ca un ce, din început și până în sfârșit și din orice pozițiune privit, absolut, dar' și de sine înțeles!

Da, căci nu va pute nimeni aici odată nici măcar a-și imagina noțiunea de preot deslipită de cea de predicator; dat fiind, că cointesenta misiunii preotului pe pământ o formază tocmai datorința de a predică. Ear' a negliga această datorință înseamnă nici mai mult nici mai puțin de cât voluntara desbrăcare de marea vred-

nicie de a se numi preotul pe deplin și pe dreptate urmaș al apostolilor și prin ei învățcel al marelui învățator al lumii Is. Chr. Da, căci pilda Lui dată și urmată de a predică neînterupt și neobosit, pe drumuri și prin case, prin cetăți și prin sate, pe munți și pe mare, în biserici și în sobore, începând dela țermurii verzi și frumoși ai Iordanului până sus la vârful sec și pusti al Calvarului și apoi definitiv încheiată pe muntele Maslinilor, prin mandatul dat învățăcelilor: „Mergeți și învățați...” (Mateiu c. 28 s. 19) — nu o urmăză, nu o împlinește.

Mai pe larg și deosebi voesc a mă ocupa la acest loc cu întrebarea des pusă, dar' tot nedeslegată: *Pentru-ce nu se predică în bisericile noastre?*

Răspunsul la această întrebare adresată, fără îndoială, în primul rând preoților nostri, aceștia până la unul pot zice, îl dau cam în următorul mod: Nu se predică, pentru-că poporul nostru nu ascultă bucuros predica; ear' cauza neascultării zace mai ales în serviciul nostru bisericesc! E prea lung și obositoru serviciul, și de aceea credincioșii, parte ca nemâncăți din presăa Duminicii ori Sărbătorii, parte obosiți de lucrul de peste săptămână, abia așteaptă terminarea slujbei, ca să iasă din biserică, de cum se mai aibă paciență de a asculta și predică!

Așa se răspunde!

Ear' pentru a se pune capăt acestei anomalii, adevă a se câștiga timp în durata serviciului și pentru predică, unii s'au văzut îndemnați a lansa păreri referitoare la scurtarea serviciului de azi, fie în executarea lui mai în pripă, ori apoi cu stabilirea prediceii, la alt timp, decât la liturgie.

Răspunsuri și păreri ușurele, băsate pe o ipoteză falsă, — replic eu la toate acestea! Da, căci — nefiind, după a mea părere, nici măcar discutabilă ideea scurtării serviciului de astăzi, adânc întipărit în mintea și sufletul până și al pruncilor nostri, și nici cu pripirea, ori reducerea ace-

lora, de la sublim la ridicol — totă motivarea-scuză a nepredicării la noi nu este de loc basată.

Cum? Nu-i place și nu ascultă bucuros Românul vorbirea? Românul vorbăreț din fire, Românul, care oboisit adeseori, în măsură neasemănat mai mare de lucrul de preste zi, decât de statul în biserică, în decursul unei liturgii, în stare e, ceasuri întregi, chiar nemâncat și nebeut și cu gura căscată să asculte cum unul ori altul îi spune și îi enareză fapte și întâmplări din totă lumea, — el nu ascultă?! Preotul care afirmă așa ceva despre poporul nostru, grav și îndoit se acuză pe sine însuși cu astfel de scuză. Îndoit, căci păgubindu-l cu nepredicarea, îl mai și acuză, prezentându-l ca pe un popor cu spiritul greoiu și ruginit, la care nici străbate nu poate învățătura, cultura.

Nu! Nici decum nu stă lucrul așa!

Românul iubește vorbirea, mai mult decât ori-care alt popor. Numai cât, tocmai ca un așa mare amator de vorbiri, îndată ce nu-și simte prin acelea mișcată inima, stă și cască gânditor la alte treburi, ori își ia căciula și pleacă pe aci încolo, indiferent dacă vorbitorul ar fi și cel mai celebru orator. Pentru-că el — ca popor de rând se conduce în casuri de acestea aproape numai de sentimentul său cald și neferit, neavând rutina domnilor culți, cari știu asculta și numai din interes de partid bunăoră, și pot aplauda și numai din diplomațenie.

Să cadă deci, și să se ștergă, odată pentru totdeauna nedrepta învinuire adusă poporului nostru, că în el ar rezida totă cauza că nu se predică la noi. Pentru-că faptul, că nu succede la început una sau mai multe predici, nu-i oferă preotului nici decât dreptul absolut de a arunca vina nereușitei asupra poporului; precum nici de a-și forma din nereușita sa titlu de scuză permanentă la nepredicarea pe viitor.

În schimb întorcă-și privirea asupra sa și asupra lucrării sale, unul fiecare dintr-o preoți, de câte-ori nu-i

FOIȘORĂ

Două cărți vechi din veacul XVII.

De I. Popovici, preot în Gelmar.
(Urmare).

După-ce făcurăm cunoștința cărții orecum pe dinafară, să intrăm în lăuntrul și să vedem ce cuprinde și cum e scrisă.

După cum s'a putut vedea și din o notiță reproducă mai sus, cartea cuprinde cazoni sau „evangelii învățătoare” începând cu Dumineca a treia după Rusalii pentru toate Duminecele până la intrarea Tridului, precum și cazoni pentru toate praznicile de preste an (afară de sf. Ilie) începând cu 1 Septembrie și terminând cu 29 August. Iată și cuprinsul:

Dumineca a treia după Rusalii (începutul lipsește).

Întăia parte pentru lumina sufletului șatrului ceo întunecă lăcomie, și alte gânduri de păcate.

Adoa parte cum nu pôte nime săslujască la doi domni, care domni sânt aceștia.

Dumineca apatra evglie de mathei în doo zeci și cinci decapete.

În aia parte. pentru ch marea apsilor (apostolilor) și pentru ascultarea lor. a doa parte pentru plata dreptilor și pentru muinca păcătoșilor.

Dumineca a cincia, evglie diîn Matheiu în 8 capete.

Întăia parte pentru spaima și minunea ciudesei lui Hs.

Adoa parte, pentru hileșugul și pentru rautățile diavolului.

Dumineca a șasea evglie diîn Mathei diîn 9 capete:

Întăia parte. pentru credința celor ce purta s'ăbănogul, și pentru boala lui. a doa parte, cum săcade să răbdăm toate ne putințele cu mulțămire:

Dumineca a șapte, evglie. diîn mathei. di în 9. capete

Întăia parte, pentru credința acelor doi orbi și pentru putearea dumnezeiască. a doao parte, pentru faptele ceale bune carile săchiamă lumină, și pentru faptele. ceale reale ceasă chiamă întunecare:

Dumineca aopta. evglie diînmathei, de împatru sprăzeace capete: — : — : — :

Întăia parte, pentru cum săcade să dea să fie cine care mănăie, și pentru ciadesea lui Iisus: . . . :

adoao parte pentru putearea dumnezeirei alui Iisus. și pentru mulțirea păinilor și a peștilor: — :

Dumineca anoa evglie diînmathei. di. 14 capete
Întăia parte. pentru putearea dumnezeirei lui Iisus. și pentru spaima apsilor: .

a doa parte. pentru credința apsilor (apostolilor) și cum săcade noao credință ane apropiia cătră dumnezeu

Dumineca azeacea evglie diîn Mathei di 17 capete: .

Întăia parte. pentru putearea lui Iisus, asupra dracilor. și pentru păcat, cum mai rău de-ât dracul: .

a doa parte, pentru, ispoveadania. și pentru d'avolul, căi mai cumplit apoi de-ât întăiu: . — : — : — : — : — :

Dumineca aunsprăzeacea evglie. diînmathei de în. 18. capete: —

Întăia parte. pentru m(1)la lui dumnezeu în protiva noastră, și pentru a noastră, nemilistovire înprotiva fraților nostri: .

a doa parte. pentru pâră robului ceșu pârăt desoțiile lui. și pentru osândă lui: .

Dumineca a doasprăzeacea evglie. di înmathei. de în. 19 capete: . .

Întăia parte. pentru lăcomia avuției. carea departe sufletul de'a dumnezeu: a doa parte, pentru cea conedjduese pre bogății iară nupre dumnezeu: —

Dumineca a treia sprăzeace evglie di în mathei. di în. 21 decapete: .

Întăia parte pentru lucrătorii cei răi, carei oucisă slujile domnului lui și mai apoi ouciseră și pre domnșău: a doa parte pentru cădearea jidovilor și pentru chemarea lămbilor.

Dumineca apatra sprăzeace evglie de mathei de în. 23. de capete.

Întăia parte pentru firea cea dumn(e)ză-lască. și pentru firea cea omenescă... a doa parte pentru slujile cei tremiș și pentru lepădarea chemaților: .

Dumineca acincia sprăzeace evglie diîn mathei, de în. 22 decapete.

Întăia parte pentru hitleașugul jidovilor și pentru dreptatea lui Iisus. și cum nisă cade să iubim pre dumnezeu.

a doa parte. pentru întrebarea lui Iisus, ce întrebă prefarisei. pentru săl cenoască pre dins că nu iaste fiul lui d(a)v(1)!, ce iaste fiul lui dumnezeu: .

(Va urma.)

succede o predică, căci numai aici va dăscoperi adevărata cauză, cum numai în persoana sămănătorului și a lipsei de bunătațe a seminței este de căutat pricina când în condițiuni absolut prielnice și în pământul cel mai bun mânos nu răsare și nu dă rod holda.

De la expoziție.

(Urmare).

Secția bisericeii ortodoxe române.

O „preumblare“ prin secțiile expoziției e întocmai ca o răsfoire a unei cărți. Pentru ca să înțelegi cartea îți trebuie răbdare ca să o citești totă și să-ți dai seama despre cele cetite, să-ți notezi cele cetite și să le legi de cele ce știai până atunci, altcum e o ostentelă zadarnică și o muncă superficială.

Tot astfel și cu expoziția. A fost fără îndoială un păcat mare acela, pe care l-au făcut conducătorii de pe la sate, că nu i-au îndemnat și că nu i-au adus pe țărani la expoziție, din care ar fi învățat și ei multe lucruri bune, dar un mare păcat au făcut și aceia dintră cei culti, cari nu și-au pus toată silința întru înțelegerea deplină a expoziției, și cari au făcut întocmai ca acela care a răsfoit întru grădă carte fără să se alege ce ceva din ea. Ar fi trebuit să nu fie nimeni, care să nu fie pătuns de însemnătatea cea extraordinară pe care o reprezintă o astfel de expoziție, care pentru fie-care are ceva. Fac aceste observații în urma convingerii mele câștigate printr-o tristă experiență, că prin secțiile celor două bisericeii au trecut puțini de aceia, cari să fi luat aminte ceea ce li se spunea acolo prin graiul mut al obiectelor expuse.

Pentru cei mai mulți era lipsă de ceva amuzant, — bine înțeles, amuzant de un grad mai inferior — căci pentru un om la locul său și cele mai serioase și grele lucruri sunt amuzante — și de aceea partea cea mai însemnată din viața noastră etnică a trebuit să se restrângă de astădată la o influență nu tocmai așa de însemnată precum s'ar fi cerut.

Pentru cei ce au căutat ceva la expoziție, secția bisericeii ortodoxe române — de care e vorba aici — a fost nu numai cu gust aranjată, dar și cu multă pricepere și oferea un material de studiu, pe care cel dintâi l-a remarcat savantul profesor dela București, dl N. Iorga, care a petrecut o zi întră în această secțiune, făcând și descoperiri însemnate și dând lămuriri detaliate despre multe lucruri.

Eată ce ar fi de spus despre această secție a expoziției: cea dintâi expoziție de antimise vechi, care s'a aranjat de Români este aceea cuprinsă în secția bisericeii ortodoxe. Cele mai vechi antimise de la biserici românești sunt ale bisericeii noastre din țera aceasta. Nici o biserică ortodoxă din regatul român nu are antimise așa de vechi (cele mai vechi sunt de la Antim Ivireanul), nici biserică greco-catolică de la noi, ale cărei antimise mai vechi sunt acelea cari datăză de la 1731 încoco. În secția bisericeii ortodoxe cel mai vechiu antimis este de la anul 1682 și este dat în zilele craiului Mihail Apafi, de metropolitul Belgradului — Ioasaf. Despre acest antimis d-nul N. Iorga afirmă, că e cel mai vechiu antimis cu inscripție românească. După vechime urmăză antimisul dela 1686 dat de metropolitul Varlaam, apoi unul dat de metropolitul Teofil la 1689, altele de la 1692, 1733, 1748, 1765, 1779, 1780 etc. Urmând în ordinea cronicarului de la „Buletinul expoziției“, dăm peste o mulțime de cruci, de la cele mai simple de lemn până la cele mai scumpe și ca valoare și ca artă, precum sunt crucile cele cu petri scumpe de la metropolie, cea de la biserică parochială din Sibiu, de la sf. Adormire din Brașov, din Alba-Iulia etc., precum și cei trei prapori, a căror vechime nu se poate urmări. Sunt, după totă posibilitatea, cei mai vechi prapori. Merită atențiune și diferitele pistonoase săpate cu atâta măiestrie în piatră și în lemn.

Frumoase sunt evangeliile de la Sibiu, Brașov etc., apoi praznicarul vârsat de la Răhău, reprezentând 20 de praznice; un disc din Săliște de la 1742, un tier de la Poplaca pentru anaforă (1802), cele 10 potire cari arată modul de desvoltare a acestui obiect bisericesc, de la cele mai simple de lemn, de plumb și de piatră până la cele de azi de ar-

gint și aur. De amintit mai sunt mătânile lui Șaguna, ordurile lui și alte relicvii de la el: pene etc.

O sfită dela Sftul Nicolae din Brașov (1748) dăruită de împărăteasa Rusiei Elisabeta Petrovna și împodobită cu diamante și petri scumpe, apoi omoforul cel de fir de aur și nabadernițele cele fin lucrate, epitrafirul de la metropolie cu cei 12 apostoli, cărțile episcopoești din cele trei episcopii, ornate bisericăști mai vechi și mai noue, toate foarte frumoase.

Obiecte de preț sunt epitafele în fir de aur de la Sibiu și Alba-Iulia. Pe părătele în fața intrării își atrage atenția chivotul bisericeii din Viștea-inferioară reprezentând în miniatură catedrala din Sibiu lucrată în lemn de sculptorul Aurel Cotără din Oravița-română; ear' părătele de vis-à-vis este decorat cu o mulțime de icone bisericești de prin véc al XVIII-lea. Deosebi merită amintire o iconă de prin anii 1650—70 reprezentând scene din viața lui Alexandru Macedon. E zugrăvită de un călugăr George și e cea mai veche iconă românească.

Părății celor două săli sunt împodobiti cu portretele vechilor și actualilor arhieriei începând de la G. Nikitici până la arhieriei nostri de astăzi, apoi mecenaii Gozdu, Andronic și Pantazi. Pe mesele anume întocmite se află un număr însemnat de fotografii reprezentând diferite locuri memorabile, biserici și școle mai cunoscute. Aici e și locul de umilință în decurs de 14 ani al bisericeii noastre: reședința episcopescă din Reginari prefăcută astăzi într'un stal de oi. Ar merita mai multă îngrijire, s'ar putea cumpăra și păstra ca un monument istoric și ar putea servi — să zicem — de un loc unde să se adune obiecte și lucruri însemnate și unde să se păstreze acestea ca într'un muzeu. De altă parte se vede vechia biserică din Sibiu-cetate, pe locul căreia s'a zidit catedrala cea nouă, care este nu numai un monument de arhitectură — acesta poate că tocmai nu — dar' este mai presus de toate nu lăcaș adăpostitor al artei românești în pictură și în sculptură, ceea ce este meritul pâr. ieromonach Dr. I. M. Cristea, care a făcut să se introducă în ambele stilul românesc necunoscut până acum. În stilul acesta sunt sculptate câteva colonne de la porțile împărătești ale altarului catedralei, apoi într'un stil mai schimbat tetrapodul, pulturile cântăreților și stranele, cari earăși sunt puse aci.

Förte însemnat este numărul cărților bisericești, cari din lipsa de spațiu au trebuit să fie îndesate într'un dulap unde ab'a se puteau vedé. Cine le-a studiat cum a făcut dl Iorga, a găsit un material de studiu förte însemnat: Multe dintră ele sunt așa de rari, încât ele au scăpat din vedere și celor mai buni cunoscători ai vechiei bibliografii românești, ca domnii N. Hodoș și I. Bianu. Ele se află în bogata bibliotecă a arhidiecesei, unde se află și colecția de antimise, pentru cine ar voi să facă studii această bibliotecă e deschisă. Întră manuscrisele expuse în această secție atrag atenția tuturor vizitatorilor cele 29 volume scrise de Picu Procopie Pătruț, despre care s'a vorbit mai pe larg în colónele acestei foi (vezi numerii: 80, 82, 83 și 86 anul 1905).

La cele 29 de volume se mai adaugă fotografia blajinului călugăr și corespondența lui ce o purta cu diferiți călugări de prin România. Un șir de manuscrise și cărți arată hărnicia fără margini a lui Șaguna, care până în cea din urmă clipită a vieții sale n'a cunoscut Canaanul odihnei. Despre Șaguna ca scriitor s'a vorbit până acumă cu destulă lipsă de pricepere, — cercetările nepreocupate vor trebui să i dea un loc de cinste întră scriitorii bisericeii noastre.

Dintră multele cărți eșite sub numele lui Șaguna, la expoziție s'a putut vedea întrăga Biblie coréasă la magini pentru tipar de Șaguna însuși și s'a putut vedea și cărțile de altă categorie, ca acelea cari arată modul, cum a întemeiat el fondurile arhidieceșane, contribuind tot el la locul prim cu sume considerabile, ba purtând multă vreme însuși contabilitatea lor cu însași mâna sa proprie.

Din cărțile fondului catedralei se vede contribuția de 1000 de galbini a Împăratului și colecta cea mare din zilele actualului nostru metropolit, apoi scrisoarea familiei Moosonyi prin care dăruiește suma de 60.000 de coróne pentru catedrală etc.

Interesante sunt diplomele metropoliților date de Împăratul nostru, cum și mai multe scrisori de la bărbaii de stat magiari scrise în vremile tulburate de după 1848/49 metropolitului Șaguna. Întră acestea sunt de o mai mare importanță cele două scrise de Kossuth și de I. Eötvös. Cele 14 epistole scrise de metropolitul Șaguna protopopului Timișorei Meletie Drăghici sunt ca un îndemn pentru colectarea întregii corespondențe a lui Șaguna. Ele se vor publica în curând în această foie, unde se vor da cu acel prilej și anumite lămuriri cu privire la corespondența întrăga a lui Șaguna etc. De o însemnată mare e și o descriere în limba germană a revoluției din 1848 dedicată de un autor necunoscut metropolitului Șaguna.

Ea poartă titlul: Der Querillas Krieg. Die Schilderhebung der Romanen in den Erzgebirgen Siebenbürgens im Jahre 1848. 1849. Această carte cât și alte cărți manuscrise pe cari le-am văzut la secția bisericeii greco-catolice m'au încredințat cât este încă de nestudiată istoria noastră.

Biserica sf. Nicolae din Brașov a espus actul original pe care Desleiu, patriarhul Ierusalimului și Teodosiu metropolitul Ungrovlachiei afuricesc pe metropolitul Atanasie Anghel pentru-că a părăsit ortodoxia și s'a unit cu Roma. (1702), tot așa scrisoarea vevodului Constantin Brancoveanu, prin care încurajază pe Brașoveni să rămână în legea lor cea veche — și declarația Brașovenilor că nu vor părăsi nici-când ortodoxismul — și alte documente și scrisuri de preț.

Apoi pomelnicul de la sf. Nicolae din anul 1665, al bisericeii din Rîșnov de la 1773 etc. Pe altă masă se vede protocolul deputațiunii regnicolare de la 1791—1793 trimisă de consistoriul din Arad. Nu mai puțină amintire merită candelabrul de lemn de la biserică cea mare din Săliște. E compus din mii de bucățele de lemn nelipite cu cleiu unele de altele și nebatute cu cuie, ci încheștat numai o bucățică de calaltă, și e făcut de un țeran simplu fără nici o învățătură, ceea ce denotă o fantasie bogată și o pricepere de admirat.

Atrag atenția vizitatorilor și relicvile sfinte aduse de badea Crăjan de la locurile sfinte: Ierusalim, Ghelismani, apoi Sodoma, Roma, Pompei, etc., cum și o bucată din dudul în care s'a suat Zacheu vameșul când a voit să vadă pe Domnul Christos trecând pe drum. Tot aci e espus scaunul arhieresc al lui Șaguna, din care cu atâta înțelepciune a condus aspirațiile neamului și bisericeii noastre. Lângă acesta e depositul de cărți al librăriei arhidieceșane, în care se ved cărți tipărite cu cea mai mare îngrijire și într'o formă artistică dintră cele mai superioare. Pe o altă masă e consemnarea celor căzuți în 1848/9 pentru tron și libertate, indicând numele, felul morții (împușcat, tăiat, în închisori, etc.), numărul copiilor, averea și alte date — și earăși pe două mese alătura e cuprinsă viața constituțională bisericească: protocoalele sinódelor, congreselor, legile și regulamentele votate și în vigore în biserică noastră, tablouri ale congreselor și sinódelor. E de totă frumseța și brătarul pentru lumina electrică din noua catedrală, cu pară în formă antică, cum va fi peste tot luminată catedrala. Mai sunt de amintit mapele, cari indică teritoriul eparchiilor și parochiilor, cum și nenumăratele fotografii de ale diferitelor biserici, școle, mănăstiri și locuri de peregrinaj. Întră acestea sunt interesante ruinele mănăstirei Sibiului, despre cari vezi „Tel. Rom.“ nr. 82 a. c.

Cam acestea ar fi de amintit mai în general despre secția bisericeii ortodoxe, una dintră cele mai bogate și mai frumoase aranjate secțiuni a expoziției.

Secțiunea bisericeii greco-catolice.

Cine ar intra în secțiunea bisericeii greco-catolice în nădejdea unei „amuzări“ pe care și-ar putea câștiga în alte secții, ar trebui să renunțe de la început la această plăcere: părății mari și înalți ai celor două săli sunt acoperiti cu portrete și lucruri, al căror nume și însemnătate n'a putut încă să cucrască priceperea tuturor vizitatorilor. Secția aceasta cuprinde ceea ce se și aștepta: mai multe obiecte de o însemnată strict istorică-culturală. Începând de la masa cu cărți vechi espusă de diecesa Lugojului până la dulapul din odaia a doua pe care l'a espus tipografia

archidieceșană din Blaj, găsești numai cărți vechi, manuscrise importante, documente încă nestudiate și cărți de diferite categorii eșite la ivelă din o necesitate care se simția din ce în ce în urma deschiderii monumentalelor școle de la Blaj. Deosebi documentele pe pergament ofer un material de studiu, care va aduce nouă contribuții la istoria noastră, după cum s'a exprimat dl N. Iorga, care a petrecut o zi întrăga în această secțiune. Despre importanța acestor documente s'a va vorbi deci în modul cel mai competent de dl Iorga atunci când dsa va crede că e potrivit să acotă în vileag materialul nou din ele. De o însemnată indiscutabilă sunt cărțile espuse de diecesa Lugojului, cari ocupă o masă întrăga și cari cuprind unele din punct de vedere istoric, altele din punct de vedere cultural multe date interesante. Deosebi manuscrisele cu subiect istoric merită amintire, întră cari mai ales următoarele: Biserica română în secolul al XIV-lea de canonicul I. Boros; Mănăstirea de la Prislopul Silvașului, cu un apendice care conține multe documente originale, de același; Petrecerea Românilor în Dacia traiană de la Aurelian până la veacul al XIII-lea, de Gavriil Pop canonic în Lugoj, care și încheie tractatul cu „Romnul bulgars-romi“; Memorand istoric din Zariul vieții mele, mai ales cele întemplată la 1848/9, manuscris de Stefan Moldovan; Series Vajvodarum Transilvaniae e Lexicone Rerum Transilvanorum Illustr. Dni Com. Ios. Kemény, de I. Boros; O istorie ungurască a anului 1848/9 scrisă de Petru Rațiu preot în Huuyadfalva; Unirea Românilor din districtul protopopesc al Bobârnei la anul 1700 cu biserica Romei, după documente speciali; Scurtă descriere despre statul opidului Hafej din 1855 de Stefan Moldovan, — tot manuscrise nelipsite de oarecare valoare, cari nu pot scăpa din vedere aceluia, care ar vrea să scrie o istorie completă a neamului nostru. Tote se află în posesiunea dieceșei Lugojului. Tot întră cărțile acestea se află cea mai veche carte de posesii românești tipărite cu litere latnești și ortografie ungurască. Cartea, care cuprinde posesii nemțești, latnești, românești și ungurești, e din anul 1677 în Sibiu, — titlul e pierdut. Dintră cele 6 posesii iată câteva specimene:

Ceinje are minte are sze take

Si kend nu sze kade sze nu tot graszke.

Sau: Csei fegedujala

Fere deruiala

Trekatoero brume

Fum, vant, prah szau szpume

Iare csei en mune

Na jeszte mincsune.

În forma aceasta se propovăduia la 1677 alătura de poesia latinéască, nemțéască și unguréască începutul de poesia românească, care avea să se ridice după două veacuri la o recunoscere generală.

Între cărțile tipărite se mai află Pravila lui Mateiu Basarab (1641) o carte astăzi förte rară, și aceea și mai rară de la 1666, care e Tălcuț evangeliilor lui Coresi de la Brașov (Pe scórța ei e scris de un naiv: Evangeliile coresi). Tot aici se mai află: Scutul catechismușului cu răspunsuri den scriptura avtă. Împotriva răspunsului a doao țăr fără scriptură avtă. (Răspunsurile metropolitului Moldovei Varlaam la catechismul calvin al lui Rákoczy); Poslanie sau dreaptă credință a păcii, dragostii și uniunii. Prin carele cu drepte dovediri cei uniți se mântuesc de hulele carele lor li-se aruncă. Iară neuniții nici iritici a fi nici schismatici mai ales în neamul românesc anuse putea a eve zice, se arată. Vienna. Iosif de Curțvec, tipograf împărătesc 1787. Pentru a neamul românesc folos și mângăiere, cu descoperirea puncturilor, carele aduc desghinare. — Apoi: Sierul de aur, de la Sebeșul-său (1683) și o întrăga expoziție de manuscris din acea epocă glorioasă a vieții noastre, care a deschis pentru tote veacurile cartea cea mare a istoriei noastre. Samoil Clain, care a dat de odată cu istoria bisericeii române și „Logica prefăcută“ de el la 1781 este pus alătura de ceilalți contemporani ai soi, cari în însuflețirea ce'i stăpânei, au umplut lumea românească de cărți și de teorii, cari aveau să aducă atâta bine vieții culturale românești de mai tâ z'u. Dintr'un colț al salei privește blând la cei din jurul seu chipul blajin al lui

G. Sineai, ear' de altă parte chipul sfășiat al episcopului Ino hantie Clain. In împrejurul lor cărți și eară cărți de ale harnicilor canonici și preoți din trecut și de astăzi.

Intre cele mai nouă s'a pus și una care-și avea locul întră cele de acum 40 de ani și pe care a fost fără îndoială o greșală, o mare și neiertată greșală, că s'a pus anul 1905. E Liturgierul ce se tipărește tocmai acum la Blaj și care se deosebește — afară de litere — de tot ce se tipărește în Blajul modernizat și desbrăcat de haina strimă a unor principii așezate în muzeul de anticități. E cea din urmă învingere a teoriilor vechi această carte, care totuși trebuia să fie fost altă față, de cât cea veche și să se fi dat și bisericii cărți rituale conform gradului de cultură de astăzi. Eată câteva rânduri din acest Liturgier: Că tie se cuvine totă mărirea, onorea și închinaciunea. Fă, se înce-teze desbinările bisericilor, stinge interitările păgânului; resculările creselor de grabu le imprătie cu puterea sântului tău Spiritu (pg. 177). Alătura de această carte se află cărțile și chipul lui Cipariu, ale canonicului Banea etc. Biblioteca „Unirei“, colecția „Unirei“ și alte multe cărți tipărite frumos și elegant în tipografia din Blaj. Pe o masă se află antimise vechi dela anul 1731, 1751, 1773, 1801, 1833, 1837, 1844 și 1857. Merită a fi amintită până de aur a lui Barițiu și calimărul lui G. Sineai, precum și uriașul Vultur (covor) țesut pe seama catedralei din Blaj de 60 de femei maramureșene, care e o minune de țesătură. Tot aici se mai află și o indulgență de la patriarchul Ierusalimului Chrisant, în care iartă toate păcatele unui anumit Ioan Sanoutas (?), precum și nenumărate documente despre gimnaziul din Blaj, viața bisericească, susținerea școlilor, denumirea de metropoliti — și un număr nesfârșit de fotografii frumoase de biserici, școle, bărbai însemnați. Intrăga secțiune e de așa, înăt fie-care pōte să învețe mult din ea.

N. Foișior.

Influențele desastroase ale alcoolului asupra organismului omanesc.

De Octavian G. Sini
(Urmare.)

Tot ce s'a scris însă și tot ce s'a ordinar, a avut rezultat foarte mic. Remediile s'au îndreptat mai mult asupra celor deja periculoși infectați de patima beției, asupra cărora numai rareori s'a putut influența cu succes. Dar aplicările spre alcool trebuie să sanate de timpuriu, până ce boala aceasta nu ajunge în vârstă, germenul beției trebuie distrus încă în stadiul embrional.

Combaterea alcoolismului nu va avea efect sigur prin subreda sanare a unor indivizi cu un organism deja bolnav, unde chiar dacă se va abandona alcoolul, el va rămâne slab și fără suc de viață. Combaterea va fi însă încoronată cu succese când jertfind cea ce nu se pōte mântui din actualele suferințe, ne vom îndrepta mijlocul de apărare și vom încerca a păstra generațiunile viitoare, neatinse și viguroase. Asupra lor trebuie să ne fie ținute privirile.

Educația bună care va crește organisme sănătoase și pline de viață, în care voința sufletului rezultă dintr'un fundament moral solid și trainic să fie ca o stâncă sau ca un dictator al binelui preste toate inolențările cele rele ale trupului, este unica garanță pentru estirparea beției.

Tractând acum mai amănunțit mijlocele și căile prin cari s'ar pută salva oeva din numărul nefericiților alcooliciți cari s'ar mai pută aduce la calca adevărului, — cu decesele la țeranii nostri, — volu enumera mai la vale condițiunile cele mai ponderose, cari fi pot pe încetul delătura neașul de a bea.

Am amintit, că o ruină fără asemănare aduce alcoolul asupra organelor de mistuire. Stomacul celui alcoholic în urma timpirii nervilor și infundarea celulelor prin cari trec materiile necesare în sânge — mistue foarte greu și astfel mâncările ce le suportă un stomac sănătos, acestuia nu 'i priesc, nu 'i plac, nu le pōte suporta și prin urmare negarantându-i dezvoltarea unei călduri necesare trupului, nici nu are poftă de mâncare și recurge la un mijloc mai grabnic, la alcool. Deci, nu la ierburile băbești, nu la descântece să alerge țeranca rōtră al cărei bărbat e bețiv, lucruri cari mai mult îi strică.

O bucătorie bună îi va fi cel mai adevărat salvator. Corpul hrănit bine posedă o circulație normală a sângelui și astfel nu simte lipsă esenției cu alcool în așa măsură mare și astfel hrana bună pentru cei cuprinși de patima beției cu timpul îi pōte mântui de perire. Durere numai, că la noi pe terenul acesta se face foarte puțină, ba pot zice că nu se face nici o îmbunătățire, — de a aduce traiul țeranului fie cât de simplu la o ordine în ale alimentării. Întră femeile țeranilor abia ici-colo mai află câte una care își știe face o mâncare cum se cade, cu gust, și să fie sincer — una din zece țerance abea știe ferbe o bucată de carne cum se cade, și rari sunt cazurile când ele afară de zama de fasole, mazere și prune mai au ideile și de alte ferturi sczute. Dar' și pe acestea le pregătește țeranca rău și fără gust, așa că unui stomac debil îi face mai mult rău decât bine.

Drept aceea modalitatea de a instrua pe femeia țeranului nostru în pregătirea bucatelor, cât de simple fie ele, dar' bine preparate și cu gust, cari apoi îi fac poftă de mâncare, și îi hrănesc corpul, restaurându-i puterile pierdute, este după părerea mea: Prima condiție pentru sanarea beției.

Țeranul pentru câștigarea pâinei sale muncește uneori de se apetește, ear' altădată o duce în nelucrare și trândăvie. Estremitățile acestea încă favorizează beția. O împrejurare și mai detestabilă e apoi că la țeranii nostri petrecerea familială e foarte rară. Dacă bărbatul are puțin timp liber își caută societate de bărbai, unde în-ă se nu cred-și că discută lucruri de un deosebit interes, ci lucruri pe cari tot așa de bine le-ar pută clarifica și în familie, cu femeia și copiii sei. Femeile pe de altă parte tot asemenea fac, astfel, că țeranii în urma naturii ocupațiunilor, cari și așa îi țin totă ziua departe de vatră — în câmp, abia s'era s'hibă câteva cuvinte în familie, căci se culcă de grabă ca z'ua următoare des de dimineță să-și vadă earăși de muncă, ear' când au timp liber — cum am amintit — rareori îi petrec în familie. Dar' chiar când ei totuși stau câteva ore acasă când au timp liber, ușor ne-am putut convinge că ei nici nu știu să-și petreacă în jurul vatră, și că în România aceasta, adesea îi vedem numai că pufă a lene din pipă după cuptoriu, ear' femeia cōră la masă și trec ore întregi până ce schimbă două vorbe, ci fie-care e cu gândul dus prin alte regiuni. O astfel de viață conjugală apoi nu pōte ave acel farmec, ca să pōtă lega petrecerea țeranului în timpul liber de pragul casei sale mai mult de cât de al jidanului. Pōte că și necultura să fie pricina acestei scăderi a sateanului.

Drept aceea, modalitatea de a regula munca și viața familială a țeranului nostru este, după părerea mea, a doua condițiune pentru sanarea patimei de alcool.

(Va urma.)

NOUȚĂȚI

Parastas. Luni (la „Adormirea Născ. de Dumnezeu“) s'a servit în biserica din suburbul inferior al Sibiiului parastas pentru odihna sufletului răposatului Visarion Roman, fost director al „Albinei“. Serviciul divin a fost oficiat de parochial Iosif Enescu, în prezența tuturor membrilor familiei răposatului, atât de aici, cât și din România, a dlui Dr. Negoe, medic în București (originar din Transilvania) și a altui public numeros.

Se apropie pacea. Un comunicat oficial din Portsmouth vestește că mandatarii Rusiei și ai Japoniei pentru încheierea păcii au ajuns la înțelegere în toate punctele. Japonia în zilele din urmă s'a arătat foarte conciliantă, așa că acum nu mai lipsește de cât stilizarea contractului de pace.

Foc mare în Bielești. Marți un foc mare a mistuit în Bielești (tractul Hateg) 27 case cu 53 clădiri economice împreună cu bucatelile și nutrețul adunat în ele. Școala încă a căzut victimă flăcărilor.

Foc uriaș în Szomolnok. De la o căldare de fert virars s'a escat Duminecă după amiază un incendiu în opidul unguresc Szomolnok, întinzându-se în scurt timp asupra întregului oraș. A ars fabrica de tutun-gerie, edificiul poștei, biserica, școala și vro cincisute de case împreună cu toate clădirile economice din jurul lor.

Alegerea din Făgăraș. Domnul Nicolae Clonța, preot în Beclan, ne rōgă să publicăm următoarele: Spre deslășirea celor cuprinse în notița publicată între „Știrile zilei“ a președintele ziarului „Telegraful Român“ din a. c. referitor la voturile date în sinodul parochial din Făgăraș la 13 August c. fac comunicarea, că eu încă la 18/31 Iulie c. mi-am retras candidatura de la postul de protopresbiter al tractului Făgărașului, și astfel la 13 August nu mai puteam fi luat în combinațiune. Drept aceea, ca să nu se credă, că eu fost administrator și purtător al oficiului parochial din Făgăraș, numai atâtă simpatie și popularitate aș avea întră membrii sinodului parochial din Făgăraș, comunic, că aceia cari aveau deja cunoștință despre retragerea mea, nu au votat cu mine. Celor doi membri cari întră împrejurările acestea cunoscut dăiel lor și-au dat votul pentru mine, consecuența le servește spre laudă. Beclan, la 17 August st. v. 1905. Nicolae Clonța preot.

Epidemie de tifus. Se raportează că în Belgrad grassază în mod epidemic tifusul. Autoritățile au luat toate măsurile pentru împedecarea lăririi bolii.

Alegere de învățătoriu. Dintr'o corespondență mai lungă aflăm, că în comuna Crihalma (protopresbiteratul Cohalmului) a fost ales învățător definitiv la școala confesională română tinerul candidat Nicolae Lances. Alegerea a fost condusă de protopresbiterul D. Moldovan din Sighișoara, administratorul acestui tract. Comuna numită, de mai mulți ani nu avea învățătoriu definitiv, ci în fie care an avea altul, ceea ce a avut de urmare că sporii nu s'a făcut în instrucția elevilor și școala a fost amenințată cu închidere. Prin alegerea unui învățător definitiv școala confesională română, care are zidire corespunzătoare, e acum salvată în comuna Crihalma, spre lauda credincioșilor nostri de acolo.

Coleră în Prusia. Se telegrafază din Berlin că dintră bolnavi de coleră din regiunile Vistulei în Prusia vestică a murit deja și al treilea bolnav, ear' în zilele acestea s'au constatat alte cincisecuri, dntre cari patru sunt „cholera asiatică“.

Donțezeci și opt de ani în Siberia. Marc Sēchoud, cetățean elvețian, dispăruse înainte de asta cu 28 ani fără a i-se fi putut da de urmă. Zilele trecute apoi Marc Sēchoud a sosit pe neașteptate în Bern, slăbit și îmbătrânit ca unul de 70-80 de ani. A spus că mersese să cerceteze pe mamă-sa, care era ecoromă la un colonel în Bucholaț (Besarabia). Acolo, fiind tocmai perchișie sub pretext de compirație contra țarului, poliția l'a arestat și pe el în rând cu servitorii colonelului și astfel a fost deportat în Siberia. După donțezeci și opt de ani i-a succedat să evadeze împreună cu un tovarăș de suferințe, și ajungând la malul Oceanului-Pacific s'a îmbarcat pe o corabie și a venit acasă.

Patru copii arși din negrijă. În satul Bruckhausen (în Germania) un lucrător și-a înecuit în casă copiii și a mers apoi la lucru. Jucându-se prin casă, copiii au găsit chibritule și au aprins patul. Când au observat vecinii fumul ce buia pe ferestă, toți patru copiii erau morți, nădușiți de fum.

Un vulcan în funcțiune. Pe insula Stromboli din grupa insulelor lipare Marți dimineța vulcanul a început să arunce din crater bolovani mari ferbinți și nori grei de fum, de la care întrăgă insula era ca în noapte. Sguduirea aerului a spart ferestele caselor și a clătinat multe clădiri, băgând groză în locuitorii. Mai târziu vulcanul s'a liniștit.

Otrăviți cu ciuperci. Soția pantofarului Rannetsberger din Wiener-Neustadt căpătând de la o vecină a sa ciuperci, a făcut de cină tocană de ciuperci. În cursul nopții apoi femeia și trei copilași ai ei au murit întră simptome de otrăvire. Parofariul și cafele, din întemplieră, n'au mâncat din tocană și astfel ei au scăpat de primejdie.

În birouri se nu se bea bere. Președintele tribunalului cameral din Berlin prin un ordin dat zilele acestea a interzis funcționarilor și personalului de serviciu de la tribunalele de sub jurisdicțiune sa, și chiar și juriștilor, a bea bere ori alte beuturi alcoolice în timpul orelor de oficiu. Pentru alinarea setei se bea apă, ori beuturi recortore nealcoolice.

Portretul Drului D. P. Barciannu. Pentru procurarea chipului în ulei al mult regretatului Dr. D. P. Barciannu pentru localul „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu“ au mai dăruit: Dr. Pavel Opriș, director gimnazial în Brad, dna Eugenia Dr. Opriș, Dr. Nicolae Oncu, directorul „Victoriei“ (Arad), Vasile Mangra, vicariu episcopesc (Oradea-mare), fie care câte 1 cor.

La mănăstirea Hodoș-Bodrog a perlerinat atăta popor, încât numărul credincioșilor în anul acesta a trecut binișor peste cifra de 20 mii. Dovadă, că poporul nostru drept măritor dorește tot mai mult și în număr tot mai mare a cunoaște această unică sfântă mănăstire românească din metropolia noastră. Am văzut credincioși veniți din departările Ardealului, din părțile Giulei și ale Caransebeș-Orșovei. O bucurie mare sufletească au avut atât sfinții părinți dela mănăstire, cât și întreg poporul adunat, când au văzut că pentru prima-dată vine la mănăstire și poporul din Arad în număr de peste 4 sute sub conducerea preotului ceremonialnic Cornel Lazar, în frunte cu învățătorii Ștefu și I. Vancu și episcopii parochiali Constantin Donn și Vichentie Stoicu. P. C. Șa părintele archimandrit Augustin Hamsea, înconjurat de șese preoți a ăgit la Murăș pentru primirea Aradanilor, cari apoi în cântarea imnelor bisericești au intrat în sfânta mănăstire. Duminecă și Luni la liturgie a cântat corul din St.-Nicolae-mare, sub conducerea harnicului învățătoriu St. Lipovan, cu multă precisiune și foarte armonios. Tot poporul a fost încântat de acest măreț cor. După finea liturgiei P. C. Șa părintele A. Hamsea a ținut o cuvântare poporului plină de povește și învățătură. Apoi fie-care în cea mai frumoasă ordine s'a reintors la ale sale. („Tribuna“).

Al 75-lea! Cassariatul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiiu“ a solvit moștenitorilor răposatei, fostă membru al Reuniunii Maria Tritan n. Tobias, văduvă de jude r. din Baia-de-Criș, ajutorul statutar.

Cea mai mare fericire pe lume e sănătatea și mulți au jertfit averi întregi, ca să-și câștige, dar' de cele mai multe-ori în zădar. De când inventatorul crucii duble electro-magnetice R. B. nr. 86967, dl Albert Müller în Budapesta V. Vadasz-utca 42/V, a pus la dispoziția lumii bolnave aparatul seu, e știut, că numai acesta e în stare să ajute acolo, unde alte mijloace nu mai pot; ceea ce documentează din nou și următoarea scrisoare de recunoștință: Preastimate dl Müller! De 30 ani am fost cam tot bolnăvicioasă, nu putam nici dormi, nici nu vedeam bine, nu puteam mânca, m'am simțit totdeauna rău, dar' de când mi-am adus aparatul d-tale, din 23 a. t. și de când îl port, mă simt foarte bine, pot dormi, văd bine, am poftă de mâncare, cu un cuvânt sunt deplin sănătoasă și îți mulțămesc din inimă că mi-ai dat eară plăcere să trăiesc. Cu stimă Rosa Schir, văduvă de geometru, Kesmarc.

Masa studenților de la „Albina“.

Pentru ocuparea locurilor devenite vacante la „Masa studenților“ de la institutul „Albina“ se publică concurs.

Acei studenți de naționalitate română, cari doresc să fie admiși la această masă, au să-și înainteze la direcțiunea institutului până la 10 Septembrie nou a. c. cererile instruite cu următoarele documente:

1. Atestat de botez.
2. Atestat despre averea părinților.
3. Testimoniul ultim școlar.
4. Atestat de primire în una din școlele medii din Sibiiu.

Elevii actuali ai „mesei studenților“ au să-și prezinte numai testimoniul ultim școlar.

Sibiiu, în 31 August 1905.

Direcțiunea institutului „Albina“.

Catedrala.

Lucrările pentru terminarea bisericii catedrale decurg cu multă grabă, fiind vorba, ca prin luna Octombrie să se sfințească. Pictura din cupola principală și de sub ea, sfinții evangeliști, sunt definitiv gata. Restul se va picta deocamdată numai în mod provisoriu, până se vor aduna mijlocele necesare, ca să se facă în modul proiectat.

Considerând că în lunile proxime au să se facă solviri multe, poftim toate oficiile parochiale, cari încă n'au așternut rezultatul colectei, să transpună consistoriului arch. sumele incurse cel mult până la finea lui Octombrie, ear' sumele ce vor incurge ulterior să le așternă separat.

Casă de vîndut

În imediată apropiere de piața mare, cu locuință frumoasă către stradă, cu grădina lângă ea și cu curte spațioasă. Amănunte pe pământul mic nr. 4, Sibiiu.

Nr. 434 1905.

[215] 1—3

Concurs

Pe baza ordinului ven. consistoriu arhiepiscopale din 28 Iunie a. c. Nr. 5205 Bis. pentru întregirea postului de **paroh** în comuna bisericească **Rosia-montană** se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în cota B., pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Concurenții și vor subțineri petițiunile instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu, în termenul deschis, și se vor prezenta în vre-o Duminecă ori sâmbătă înainte de alegătorilor spre a cânta respective a celebra și cuvânta.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al Abrudului în conțelegere cu comitetul parohial.

Abrud, 16 August 1905.

Pétu Popoviciu
protopresb.

Nr. 366 1905.

[213] 1—3

Concurs.

Pe baza rezoluțiunii consistoriale de sub Nr. 4990 1905 și în consonanță cu concludul comitetului parohial de sub punctul IV al protocolului luat la 7 August a. c. se publică concurs repetit pentru postul de al doilea **paroh** în comuna bisericească **Toplița română** de clasa primă, ce o constituiesc cuturile: Ciobotani, Zencani și Valea-de-jos, cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt: cele fasonate în tabela B despre întregirea venitelor preoțești de la stat.

Suplicele concursuale, instruite conform §-ului 15 lit. a) a Regulamentului pentru parohii, petenții le vor așterne oficiului protopresbiterial subscris p. u. Szász Régen.

Oficiul protopresbiterial gr. or. Reghin.

Reghin, 15 August, 1905.

Galaction Șagău
protopresbiter.

Un băiat

de 14—16 ani se primește cu totă întreținerea în frazelăria lui **Petru Moga, Sibiu** Quergasse nr. 1.

(211) 1—2

Se caută câțiva timplari

cari sunt deprinși cu lucrări de furnir, pentru a fi angajați imediat sau mai târziu pe timp îndelungat. Spesele de călătorie se vor bonifica. Ofertele cu indicațiuni asupra locului de identitate, etății și a ocupațiunii de până acum, sau copii de certificate se vor adresa administrației acestui ziar sub „**timplar de mobile**”.

(214) 1—2

Preț redus!

Țara noastră, descrierea pârților Ardealului spre miazăzi și Valea Murșului, de Silvestru Moldovan, se vinde cu prețul redus de **1 cor.** (în loc 2 cor.), plus porto 20 fl., la **Libăria arhidieceană din Sibiu** (Nagyszeben).

Se caută sculptor în lemn.

Ocupațiune permanentă. Angajarea imediat sau mai târziu. Spesele de călătorie se vor bonifica. Oferte cu indicațiuni asupra locului de identitate, etății, afaceri militare, cum și ocupațiunea de până acum sau copii de certificate a se adresa la administrațiunea acestui ziar sub „**Sculptor îndemnat**”.

Somatose

Albumină de carne.
Cel mai eminent mijloc producător de apetit,
și întăritor de nervi.

Se capătă în farmacii și drogerii.

[39] 11—20

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

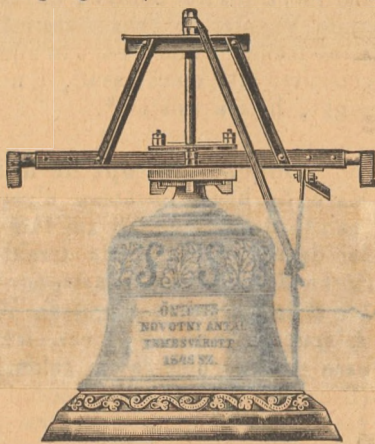
se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum și la repararea clopotelor stricate mai departe spre facerea de clopote armonioase, pe lângă garanția de mai mulți ani, fie care mărime, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a întorci clopotele cu ușurință în ori-ce parte, îndată ce sunt bătute de o latură, prin ceea ce sunt mântuite de a se strica. Cu deosebire recomandă:

(119) 12—52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată. Aceste clopote au ton mai intens, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechi, câte un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg. turnat după sistemul vechi. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătute, de sine stătătoare, spre ajustarea clopotelor bătrâne cu corone de fier bătut, ca și spre turnarea de toce din metal. Se află clopote în greutate de 300 kg. și mai jos.

Preț curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco. La expoziția milenară din Budapesta 1896 premiat cu medalia cea mare.

Nr. 503 1905

[212] 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante de **învățători** de la școlile populare confesionale gr. or. române din mai jos însemnatele comune în protopresbiteratul gr. or. al Făgărașului, se descrie prin acesta concurs cu termenul de 15 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Cineșor**, postul de învățătoriu cu salariul anual de 600 corone și anume 200 cor. din repartitiune de la popor, ear' 400 cor. din ajutoriul ce se va cere de la stat, cuartir și lemne pentru foc.

2. **Veneția superioară**, postul de învățătoriu cu salariul anual de 600 corone, cuartir și lemne pentru foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi se și subțineră cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare la subscrisul oficiu protopresbiterial gr. or. al Făgărașului (posta Făgăraș, Fogarasmegye) până la termenul sus indicat cu acea observare, că relictanții se se prezintă în vre-o Duminecă sau sâmbătă la biserică spre a cânta și face cunoștință cu poporul.

Făgăraș, 14 August 1905.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Făgărașului în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Ioan Cădea
prot., adm.

Domnișoră

din familie bună, cu limbă maternă română, care are barem IV clase civile și posedă stil perfect magiar, află aplicare în cancelaria avocatului **Dr. Mátyás Lázár, Sibiu**, strada urezului nr. 11. Sunt preferite cari știu serie pe Yest.

(206) 2—3

Cea mai mare prăvălie ardeleană de pălării

FRITZ CONNERTH, palărier

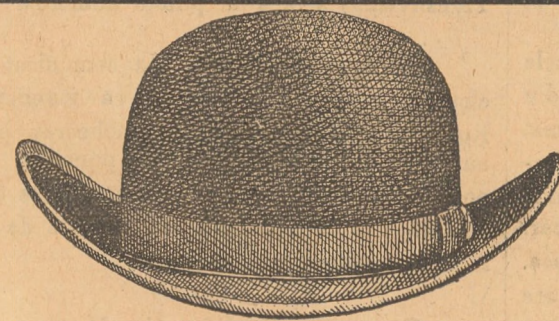
Pălărie preoțească pârșă.

Pălărie preoțească netedă.

Sibiu

strada cisdăiei nr. 1

Pălărie preoțească din stofă de cilindre.

Sibiu

strada cisdăiei nr. 1

Se recomandă ca specialitate în cele mai fine **pălării preoțești** în toate formele și calitățile ca de mătășă, de pîslă netedă și de pîslă pârșă în cea mai bună calitate și cu prețurile cele mai efine. — La comande din afară este a se indica esact adresa, cum și soiul și mărimea pălăriei.

Cu totă stima

Fritz Connerth.

[186] 7—21